

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA

06.05.2024. – 10.05.2024.

ODJELJENJE ZA BANKARSTVO, SLUŽBA FRONT OFFICE

Sarajevo, 13.05.2024. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
06.05.2024. – 10.05.2024.

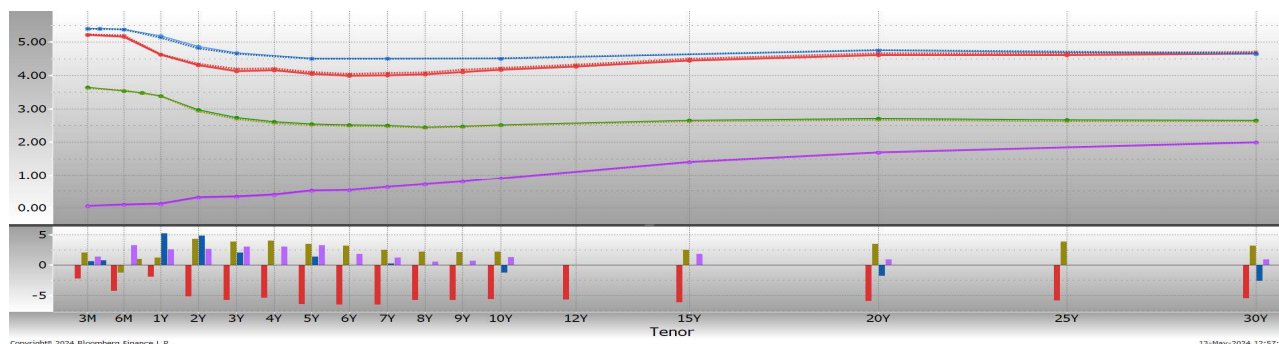
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	3.5.24	10.5.24	3.5.24	10.5.24	3.5.24	10.5.24	3.5.24	10.5.24
2 godine	2,92	2,97	4,82	4,87	4,36	4,32	0,29	0,32
5 godina	2,51	2,55	4,50	4,51	4,10	4,04	0,49	0,52
10 godina	2,50	2,52	4,51	4,50	4,22	4,17	0,90	0,91

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	3.5.24	10.5.24
3 mjeseca	3,650	3,688
6 mjeseci	3,550	3,538
1 godina	3,388	3,411

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 10.05.2024. godine (pune linije) i 03.05.2024. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su blago povećani u odnosu na prethodnu sedmicu. Prinosi njemačkih obveznica su povećani između 2 i 5 baznih poena, a prinosi italijanskih obveznica između 4 i 8 baznih poena.

Izjave predstavnika ECB su bile skoro nepromijenjene u odnosu na dosadašnje, u smislu da je prvo smanjenje kamatnih stopa planirano za juni, ali da će buduća putanja kretanja kamatnih stopa biti manje izvjesna, odnosno da je potrebna opreznost. Neki od članova UV ECB su ukazali na mogućnost smanjenja kamatnih stopa ove godine za 3 do 4 puta. S druge strane, član UV Holzmann je izjavio da nema razloga da ECB smanjuje kamatne stope prebrzo ili previše, dodajući da su u određenoj mjeri odluke ECB-a prirodno pod utjecajem Fed-a. Potpredsjednik ECB De Guindos je izjavio da se centralna banka nakon planiranog smanjenja kamatnih stopa u junu neće obavezivati na ikakvu putanju. Krajem sedmice je objavljen zapisnik sa aprilske sjednice ECB-a. Iako je značajna većina kreatora monetarne politike podržala održavanje kamatne stope na depozite banaka na nivou od 4%, pojedini članovi su se zalagali za smanjenje stope navodeći zaoštavanje okruženja zbog smanjenja inflacije u posljednjih sedam mjeseci. Zapisnik je ukazao na različite stavove među kreatorima monetarne politike o vremenu i tempu smanjenja kamatnih stopa. Dok je većina oprezna, s obzirom na potencijalna povećanja plata i nestabilne cijene energije koje bi mogle dovesti do eskalacije inflacije, drugi vjeruju da se inflacija približava cilju od 2%, opravdavajući do tri smanjenja kamatnih stopa u ovoj godini.

Prema njemačkom IW institutu očekuje se da će ekonomija Njemačke stagnirati u ovoj godini, uprkos boljem od očekivanog početka ove godine. Sa izazovima su još uvijek suočeni prerađivački i građevinski sektor, za koje IW prognozira da se i dalje nalaze u recesiji.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno	Prethodni
				stanje	period
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	MAJ	-5,0	-3,6	-5,9
2.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	MAR	-7,7%	-7,8%	-8,5%
3.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	APR	51,4	51,7	50,3
4.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (final.)	APR	52,9	53,3	51,5
5.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	MAR	22,4	22,3	21,4
6.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	MAR	-	-5,47	-5,61
7.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	MAR	-0,7%	-1,9%	-8,8%
8.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	MAR	-3,6%	-3,3%	-5,3%
9.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	MAR	-	-1,2%	1,3%
10.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	MAR	-	-7,7%	1,5%
11.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G)	MAR	-	35,2%	-34,7%
12.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	MAR	-	-3,5%	-3,3%
13.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	MAR	-	-5,4%	-7,6%
14.	Industrijske prodaje – Nizozemska (G/G)	MAR	-	-8,4%	0,7%
15.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	MAR	-	-1,7%	-3,9%
16.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G)	MAR	-	-6,0%	-2,8%
17.	Maloprodaja – EZ (G/G)	MAR	-0,2%	0,7%	-0,5%
18.	Maloprodaja – Italija (G/G)	MAR	-	2,0%	2,4%
19.	Stopa inflacije – Nizozemska (final.)	APR	2,6%	2,6%	3,1%
20.	Stopa inflacije – Irska (final.)	APR	1,6%	1,6%	1,7%
21.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000)	APR	-	-60,5	-33,4

SAD

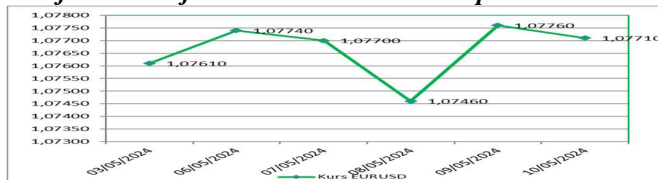
Finansijsko tržište u SAD je tokom protekle sedmice bilo relativno mirno u smislu objavljivanja ekonomskih indikatora, dok su zvaničnici Feda bili prilično aktivni u iznošenju svojih stavova po pitanju daljeg pravca monetarne politike Feda. Predsjednik Feda iz Ričmonda Barkin je izjavio da očekuje da će visoke kamatne stope dodatno usporiti ekonomiju i ohladiti inflaciju prema ciljanoj vrijednosti centralne banke od 2%, dok je njegov kolega iz Njujorka Williams istakao da će doći do smanjenja kamatnih stopa, ali odluka o tome kada, zavisit će od podataka. Predsjednica Feda iz Bostona Collins je upozorila da bi dostizanje Fedovog cilja inflacije od 2% moglo potrajati duže nego što se ranije mislilo, bez naznake kada bi smanjenje kamatnih stopa moglo početi. Logan iz Dalasa je naglasila kako je eventualna odluka o smanjenju kamatnih stopa preuranjena, navodeći potrebu za fleksibilnošću i kontinuiranom procjenom finansijskih uslova. Goolsbee iz Čikaga je istakao da iako je monetarna politika relativno restriktivna, malo je dokaza koji ukazuju na to da se inflacija stabilizuje oko nivoa od 3%, što implicira da će odluke o prilagođavanju kamatnih stopa zavisiti od ekonomskih podataka.

Morgan Stanley je objavio kako sada očekuje da će prvo smanjenje referentne kamatne stope Feda uslijediti u septembru, umjesto u julu, kako je ranije očekivano. Istraživanje viših kreditnih službenika Feda o praksama bankarskog kreditiranja (SLOOS), pokazalo je pooštavanje standarda kreditiranja u I kvartalu, uz pad potražnje za kreditima, za komercijalne i industrijske kredite, kao i za sve kategorije kredita za nekretnine.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Neto potrošački krediti (u mlrd USD)	MAR	15,0	6,27	15,02
2.	Broj zahtjeva za hipotekarne kredite	3. maj	-	2,6%	-2,3%
3.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	4. maj	212.000	231.000	209.000
4.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	27. apr	1.782.000	1.785.000	1.768.000
5.	Budžetski saldo (u mlrd USD)	APR	250,0	209,5	176,2

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,0761 na nivo od 1,0771.

VELIKA BRITANIJA

BoE je na sjednici održanoj sredinom protekle sedmice zadržala referentnu kamatnu stopu nepromijenjenu na nivou od 5,25%. Ipak, odluka nije donesena jednoglasno jer se zamjenik guvernera Ramsden priključio članici MPC Dhingrai i glasao za smanjenja ove kamatne stope na 5,0%, pa je omjer glasanja iznosio 7:2. Ovo nije bilo očekivano na tržištu, te sugerise da se BoE možda priprema za skorije smanjenje kamatnih stopa. Guverner BoE Bailey je ukazao na to da bi buduća smanjenja kamatnih stopa mogla premašiti trenutna očekivanja tržišta, te je izjavio da je moguće da će morati smanjivati referentnu kamatnu stopu tokom dolazećih kvartala. BoE je objavila da očekuje da će inflacija dostići ciljani nivo u naredne dvije godine, a da će nakon toga bilježiti dodatni pad. Krajem sedmice su objavljeni podaci o ekonomskom rastu Velike Britanije u I kvartalu, koji su ukazali na ekspanziju privredne aktivnosti, a što se odrazilo na rast prinosa britanskih državnih obveznica duž cijele krive, iako je na sedmičnom nivou zabilježeno smanjenje. Uprkos ovim optimističnim podacima, oporavak ekonomije Velike Britanije od pandemije je i dalje spor u poređenju s drugim velikim naprednim ekonomijama. S druge strane, snažniji rast BDP-a od očekivanog mogao bi zakomplikovati odluke BoE o monetarnoj politici. Ranije se očekivalo da će BoE smanjiti kamatne stope već u junu kako bi se podstakla ekonomska aktivnost, a sada se očekuje da će se centralna banka odlučiti za oprezniji pristup. Ova promjena bi mogla odgoditi smanjenje kamatnih stopa, čime bi utjecala na inflatorna očekivanja i ekonomska predviđanja.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	BDP (Q/Q) P	I kvartal	0,4%	0,6%	-0,3%
2.	BDP (G/G) P	I kvartal	0,0%	0,2%	-0,2%
3.	Privatna potrošnja (Q/Q) P	I kvartal	0,4%	0,2%	-0,1%
4.	Državna potrošnja (Q/Q) P	I kvartal	0,6%	0,3%	0,1%
5.	Izvoz (Q/Q) P	I kvartal	-1,1%	-1,0%	-0,8%
6.	Uvoz (Q/Q) P	I kvartal	-0,5%	-2,3%	-0,3%
7.	Industrijska proizvodnja (G/G)	MAR	0,3%	0,5%	1,0%
8.	Prerađivačka proizvodnja (G/G)	MAR	1,7%	2,3%	2,6%
9.	PMI indeks građevinskog sektora	APR	50,4	53,0	50,2

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, pa je kurs EURGBP zabilježio rast sa nivoa od 0,85778 na nivo od 0,86002. GBP je deprecirala i u odnosu na USD, pa je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,2547 na nivo od 1,2525.

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na osnovu njih.

JAPAN

Fokus tržišnih učesnika protekle sedmice u Japanu je bio na kretanju JPY u odnosu na druge glavne valute, posebno USD. Glavni japanski diplomata koji se bavi pitanjima valutnih intervencija je izjavio da će Japan možda morati da preduzme mjere protiv neurednih i špekulativnih kretanja deviznih kurseva. Naglasio je da iako Vlada teži funkcionalnom tržištu, prekomjerne fluktuacije ili neuredna kretanja zbog špekulacija mogu zahtijevati odgovarajuće intervencije. Japan namjerava zadržati čvrst pristup, kao što je to činio u prošlosti, u odgovoru na takve situacije. Istovremeno, BoJ je izrazila spremnost da pomno prati kretanje JPY i njegov utjecaj na cijene, te je objasnila svoj stav da vodi monetarnu politiku ka postizanju održivog cilja inflacije od 2%. Guverner BoJ Ueda je izjavio da bi slab JPY mogao povećati inflaciju i da bi BoJ mogla preduzeti mjere monetarne politike ukoliko taj pad bude značajno utjecao na cijene.

Članovi MPC BoJ su na aprilskom sastanku o politici u velikoj mjeri zauzeli jastrebovski stav, sugerišući mogućnost rasta kamatnih stopa brže nego što se očekivalo. Ovo jastrebovsko raspoloženje je pomoglo da se uspori pad JPY, koji je prilično oslabio u posljednje vrijeme. Spremnost BoJ da poveća kamatne stope kasnije tokom godine, zajedno sa potencijalnim smanjenjem obima kupovine obveznica, moglo bi dodatno podržati JPY.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno	Prethodni	
			stanje	period	
1.	PMI indeks uslužnog sektora F	APR	-	54,3	54,1
2.	Indeks realnih zarada (G/G)	MAR	-1,4%	-2,5%	-1,8%
3.	Vodeći indeks P	MAR	111,2	111,4	112,1
4.	Koicidirajući indeks P	MAR	114,0	113,9	111,5
5.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY)	MAR	549,6	491,0	-280,9

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 164,72 na nivo od 167,76. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 153,05 na nivo od 155,78.

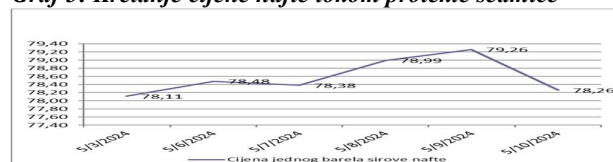
NAFTA I ZLATO

Cijena jednog barela sirove nafte na otvaranju tržišta u ponedjeljak je iznosila 78,11 USD (72,59 EUR).

Do petka je cijena ovog energenta bilježila rast (izuzev utorka kad je neznatno smanjena), dok je u petak smanjena za preko 1% Početkom sedmice cijena nafte je zabilježila rast, jer je Saudijska Arabija povećala cijene sirove nafte u junu u većini regija. Povećana je i zabrinutost zbog sukoba između Izraela i Hamasa nakon neuspjelih pregovora. Blagi pad cijene nafte zabilježen je u utorak nakon objavljivanja novinskog izvještaja koji ukazuje na to da bi OPEC+, kako je nagovijestio zamjenik ruskog premijera Aleksandar Novak, mogao povećati proizvodnju sirove nafte. Bez obzira na to, cijena ovog energenta je ostala relativno podržana razvojem događaja na Bliskom istoku nakon što je Izrael preuzeo kontrolu u Rafahu na granici sa Egiptom. Sredinom sedmice je objavljen podatak koji je pokazao da su zalihe sirove nafte u SAD prošle sedmice pale za 1,36 miliona barela, u skladu s očekivanjima. EIA i dalje predviđa da će se ovi nivoi zaliha smanjiti na 430 miliona barela do augusta. Poboljšani podaci iz Kine, gdje je uvoz sirove nafte porastao u aprilu, a ukupni trgovinski izvoz i uvoz se vratili na uzlaznu putanju, zajedno sa zahlađenjem američkog tržišta rada, koje bi moglo potaknuti smanjenje kamatnih stopa, doprinijeli su pozitivnom zamahu cijene nafte tokom trgovanja u četvrtak. OPEC više neće objavljivati vlastitu kalkulaciju potražnje sirove nafte i fokusirat će se na prognoze potražnje za naftom iz šire grupe OPEC+, što ukazuje na saradnju između OPEC-a i članica koje nisu članice OPEC-a u kolektivnim odlukama o snabdijevanju naftom. Krajem sedmice cijena nafte je bila volatilna, te je na zatvaranju tržišta u petak smanjena u odnosu na prethodni dan. Faktori koji su doprinijeli fluktuaciji cijene ovog energenta uključivali su rastuće zalihe naftnih proizvoda u SAD, jačanje USD, kao i mješovite signale o potražnji ključnih tržišta, kao što su Kina i SAD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 78,26 USD (72,66 EUR). Cijena nafte je blago povećana u odnosu na prethodnu sedmicu za 0,19%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

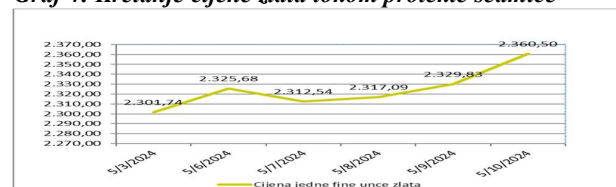
Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 2.301,74 USD (2.138,96 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena zlata je bilježila rast, izuzev utorka. Nakon rasta početkom sedmice, cijena ovog plemenitog metala je zabilježila smanjenje u utorak pod utjecajem aprecijacije USD, dok su trgovci vagali jastrebovske komentare kreatora monetarne politike Feda o izgledima za ublažavanje monetarne politike ove godine. Narodna banka Kine povećala je svoje zlatne rezerve, 18. mjesec zaredom u aprilu, iako je tempo kupovine usporen zbog rekordnih cijena. U aprilu je Centralna banka Kine kupila 60.000 trojnih unci, što je manje od 160.000 u martu i 390.000 u februaru. Uprkos usporavanju, kupovine svjetskih centralnih banaka, predvođenih Kinom, u prvom kvartalu bile su najsnažnije zabilježene.

Prema očekivanjima ekonomskih analitičara cijena zlata bi se mogla konsolidovati blizu nivoa od 2.300 USD u bliskoj budućnosti, pod uslovom da ne dođe do novog geopolitičkog šoka. Prema podacima koje je objavio Goldman Sachs Group Inc., kupovina zlata od strane centralnih banaka sa tržišta u razvoju ima prostora za dalji rast, što doprinosi rastu cijena ovog plemenitog metala. Analitičari ove banke prognoziraju da će cijena zlata dostići nivo od 2.700 USD po unci do kraja godine. Krajem sedmice cijena zlata je nastavila bilježiti rast, a pod utjecajem objavljivanja podataka sa tržišta rada u SAD, što je povećalo očekivanja potencijalnog smanjenja referentne kamatne stope Feda kasnije tokom godine. Tržišni učesnici očekuju moguće smanjenje kamatnih stopa u SAD prije nego što se ranije očekivalo, a što podržava cijenu sredstava koja predstavljaju sigurna utočišta poput zlata i srebra.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 2.360,50 USD (2.191,53 EUR). Cijena zlata je zabilježila rast od 2,55% u odnosu na prethodnu sedmicu.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na osnovu njih.